

Cijfers en letters

Fase van ontwikkeling	Leeftijd (indicatie)	Oriëntatie-fase	Invloedsfase	Affectiefase	Fase van Autonome groep	Afsluitings-fase
Jonge kind	t/m 7 jaar					
Pré-adolescentie	8 t/m 10 jaar					
Vroege adolescentie	11 t/m 13 jaar					
Middenadolescentie	14 t/m 16 à 17 jaar					
Late adolescentie	16 à 17 jaar t/m 22 à 25 jaar					

Doel

De leerlingen ontdekken dat er verschillende rollen zijn in de groep. De rol die centraal staat in deze oefening is de rol van de leider. De leerlingen krijgen zicht op wanneer ze wel of niet naar een leider luisteren. Leerlingen spreken uit wat (volgens hen) de kenmerken zijn van een goede leider.

Toelichting

De potentiële leiders van de groep worden in deze oefening onthuld (met name de organisatoren). In de oefening kan het voor de begeleider/leraar ook duidelijk worden wie de verkenners zijn. De oefening is tijdrovend maar levert veel op als hij geconcentreerd wordt afgewerkt. Om deze oefening geconcentreerd te doen, kunnen de leerlingen zich eerst uitleven met de oefening 'Kring van knieën'. Het kan zijn dat in deze oefening de joker zich ook laat zien.

Vorbereiding

Zorg voor een ruime plek, bijvoorbeeld een gymzaal, of zet in het klaslokaal de stoelen en tafels aan de kant. Bedenk welke leerlingen de vragen als eerste beantwoorden. In deze oefening is dat extra belangrijk.

Uitvoering

- Laat de leerlingen in een ruime kring op de grond zitten.
- Geef de leerlingen nummers (1, 2 en 3).
- Vertel dat straks de leerlingen met nummer 1 midden in de kring komen. Ze krijgen dan een opdracht die ze zonder praten moeten uitvoeren. De leerlingen met de nummers 2 en 3 kijken (ook zonder praten) goed wat er gebeurt. Later wordt daarover gepraat. Als de 1-groep klaar is, komen alle leerlingen met nummer 2 in het midden staan. Ook zij krijgen een opdracht die ze zonder praten moeten uitvoeren. De leerlingen met de nummers 1 en 3 kijken zonder praten. Ten slotte komt de 3-groep aan de beurt.
- De 1-groep moet in de vorm van de hoofdletter A gaan staan.
- De 2-groep vormt het cijfer 8.
- De 3-groep vormt de hoofdletter C.
- Als iedereen weer in de kring zit, volgt de nabespreking.

Nabespreking

- Aan de 2- en 3-groep: Wat zag je bij de 1-groep gebeuren? Hoe kwam de letter tot stand? Als de leerlingen niet zelf aangeven dat er een of meer leerlingen de andere leerlingen 'neerzette', kun je hier zelf enige nadruk op leggen. Belangrijk is dat de leerlingen de rol herkennen.

- Aan de 1-groep: was het moeilijk om de letter A te maken? Hoe ging dat? Zodra benoemd wordt dat er iemand de anderen 'neerzette', wordt de vraag gesteld: hoe heet die rol in een groep, iemand die de leiding neemt? Als het goed is rolt het woord leider er vanzelf uit.
- De vragen worden herhaald voor het cijfer 8 en de letter C.
- Aan degenen die meewerkten met de leider: waarom deed je wat de leider aangaf? Stuur door middel van vragen aan op het feit dat men samenwerkt met de leider, omdat zo het groepsdoel (de letter of het cijfer vormen) wordt gehaald.
- Zou je altijd doen wat een leider zegt? Wat zou je niet doen?
- Heb je een leider nodig in een groep(je)?
- Wanneer is een leider een goede leider?